
IETS OVER DE STAND VAN ZAKEN VAN
EIS-NEDERLAND IN BEGIN 1982

J. van Tol

Deze 'Nieuwsbrief' is de eerste sinds december 1980 (nummer 9) die iets presenteert over de stand van zaken van de diverse projecten in het kader van EIS-Nederland. Zoals bekend is in 1981 slechts één aflevering van de 'Nieuwsbrief' verschenen. Hierin stonden diverse resultaten van de projecten beschreven; ze werd uitgegeven naar aanleiding van de vergadering van het 'Committee' van de European Invertebrate Survey, die op 21 en 22 oktober j.l. in Leiden werd gehouden. Op 23 oktober werd een bijzonder geslaagd micro-symposium 'Methods and results of EIS mapping schemes in the Netherlands' speciaal voor de buitenlandse bezoekers gepresenteerd; de dag werd door ongeveer honderd personen bezocht.

Ook verder werden er in 1981 weer tal van activiteiten in het kader van EIS-Nederland ontwikkeld. Helaas blijft nu de personele bezetting van het Centraal Bureau met één mankracht ver achter bij de in feite benodigde capaciteit. Het blijkt dan ook op het ogenblik onmogelijk alle op het bureau afkomende zaken met aanvaardbare slagvaardigheid uit te voeren. Een verbetering van deze situatie mag, gezien de economische ontwikkelingen, eigenlijk niet op korte termijn worden verwacht. Het gaat hierbij dus om een structureel tekort aan mankracht voor o.m. de verwerking en bewerking van de gegevens in de computer, voor het uitgeven van de diverse seriewerken en het uitgeven van de 'Nieuwsbrief'. Daarnaast dient het bureau contacten te leggen en onderhouden met de werkgroepen, met andere instituten en zou zij moeten werken aan de verdere ontwikkeling van programmatuur voor de bewerking van de beschikbare gegevens. Gelukkig is er in het geheel geen tekort aan vrijwillige medewerkers, die de bewerking van bepaalde diergroepen op zich willen nemen. Op dit ogenblik worden niet minder dan ca. 40 diergroepen in het kader van EIS-Nederland bewerkt. In totaal zijn al ruim 150.000 basisgegevens in het databestand

aanwezig. Tabel 1 (p. 10) geeft een overzicht per project van het aantal opgenomen gegevens op 1 januari 1982. Er waren toen dus bijna 150.000 gegevens direct beschikbaar. De flinke achterstand bij de verwerking versluiert echter nog het werkelijk aantal ingestuurde gegevens aanzienlijk.

Nieuwe projecten

Een zeer belangrijk nieuw project is dat van de dagvlinders. Voor het werk aan dit project werd door het Prins Bernhard Fonds voor drie jaar een subsidie toegezegd aan de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland. In deze drie jaar zal Ir. W.H.J.M. Geraedts (gedetacheerd bij de Vakgroep Natuurbeheer van de LH Wageningen) trachten een overzicht samen te stellen van de verspreiding van alle soorten in heden en verleden. Voor de 'herinventarisatie' hebben zich niet minder dan ruim 200 vrijwillige medewerkers aangemeld. Veel aandacht wordt hierbij besteed aan het verzamelen van gegevens betreffende het beheer van de terreinen.

Br. V. Lefeber heeft wederom een aantal nieuwe groepen van de aculeate Hymenoptera in bewerking genomen. Het zijn de Anthophoridae (groepnummer 0034), de Apidae (0035), de parasitaire Megachilidae (0036), de Colletidae (excl. *Hylaeus*) (0037), de Melittidae (0038) en de Halictidae (0039).

De heren drs. K. Booij en drs. C. den Bieman hebben de Nederlandse spoorcicaden (Delphacidae) in bewerking genomen (groepnummer 0040). De heer drs. H.J.G. Meuffels heeft de vliegenfamilie Dolichopodidae reeds grotendeels bewerkt en op ponsconcepten overgebracht (groepnummer 0041). Naast de Scarabaeoidea zal de heer H.C. Pijpers nu ook de snuitkevers (Curculionidae) uit de Nederlandse collecties in het systeem van EIS-Nederland gaan overbrengen (groepnummer 0042).

Van de aquatische diergroepen is alleen de heer Y. Jongema gestart met een deelproject binnen de waterkeverwerkgroep, t.w. het geslacht *Ochthebius* (familie Hydraenidae) (groepnummer 1551).

Tenslotte valt nog te melden dat de MINIZOO groep van het Academisch Ziekenhuis te Utrecht (de 'parasitaire tak van EIS-Nederland') naast

Tabel 1

Overzicht van opgenomen basisgegevens in het bestand van de European Invertebrate Survey - Nederland
Stand d.d. 1 januari 1982

Groepnummer en naam	Stand 01.01.81	Bij 1981	Stand 01.01.82	Coördinator
0002 Mollusca	9 271	3 814	13 085	W.J. Kuijper (Noordwijk)
0004 Odonata	8 251	0	8 251	M. Verdonk (Bussum)
0005 Arachnida	2 589	0	2 589	P.J. van Helsdingen (Leiden)
0006 Heterocerus	912	0	912	CB EIS-Nederland
0008 Megachilidae (niet-parasit.)	6 018	0	6 018	G. van der Zanden (Eindhov.)
0009 Sphingidae	7 862	1 754	9 616	J. Meerman (Lelystad)
0010 Staphylinidae	9 288	62	9 350	F. v. Stuivenberg (Enschede)
0013 Bledius	861	0	861	CB EIS-Nederland
0014 64 Sphecidae	10 223	0	10 223	V. Lefeber (Maastricht)
0015 Pompilidae	7 043	0	7 043	Idem
0016 Crabroninae	13 718	0	13 718	Idem
0017 Pemphredoninae	4 823	0	4 823	Idem
0018 Vespidae	2 908	0	2 908	Idem
0019 Chrysididae	2 590	0	2 590	Idem
0025 Syrphidae	5 115	3 226	8 341	A. Barendregt (Voorthuizen)
0026 Cercyon	3 235	0	3 235	J. Huijbregts (Leiden)
0027 Andrenidae	2 241	0	2 241	V. Lefeber (Maastricht)
0029 Scarabaeoidea	1 507	3 420	4 927	H. Pijpers ('s-Gravenhage)
0030 Pterophoridae	1 389	1 119	2 508	C. Gielis (Ried)
0032 Hylaeus	4 859	0	4 859	A. Koster (Veenendaal)
0034 Anthophoridae	0	6 796	6 796	V. Lefeber (Maastricht)
0036 Megachilidae (parasit.)	0	1 063	1 063	Idem
0037 Colletidae (rest)	0	991	991	Idem
0038 Melittidae	0	1 014	1 014	Idem
1095 Hirudinea	0	5 526	5 526	G. van der Velde (Nijmegen)
1510 Plecoptera	1 475	0	1 475	CB EIS-Nederland
1530 Heteroptera aquatica	4 603	2 924	7 527	N. Nieser (Utrecht)
1550 Coleoptera aquatica	3 199	0	3 199	E. van Nieukerken (Leiden)
2001 Ixodida	3 892	0	3 892	J. van Bronswijk (Utrecht)
Totaal	117 872	31 709	149 581	

de teken nu ook de vlooien, de irriterende rupsen, de oogstmijten en de luisvliegen in het bestand heeft opgenomen.

Publicaties

Dat diverse werkgroepen al interessante resultaten hebben geboekt heeft u o.m. in Nieuwsbrief 10

kunnen lezen (extra exemplaren van dit nummer zijn nog steeds verkrijgbaar voor f 15,00). Daarnaast worden elders in deze 'Nieuwsbrief' nog diverse publicaties in andere tijdschriften besproken. Op redelijk korte termijn kunt u in de KNNV bibliotheek het boek 'De libellen van Nederland' verwachten, met daarin opgenomen versprei-

dingskaarten van alle Nederlandse soorten. Bij het Centraal Bureau liggen (al enige tijd) diverse manuscripten voor atlassen gereed. Het eerst zal de atlas van de niet-parasitaire Megachilidae verschijnen. Daarnaast liggen atlassen van de Pompilidae (Br. V. Lefeber), de *Hylaeus*-bijen (A. Koster), de kortschildkevers van het genus *Stenus* (F. van Stuivenberg) en de steenvliegen (Plecoptera) (E. Claessens) min of meer voor publicatie gereed. Bovendien mag u deel 1b van de serie Nederlandse Faunistische Mededelingen met determineertabellen voor de larven van de Nederlandse Chironomidae (Orthoclaadiinae) eveneens van ons verwachten. Overigens is deel 1a vrijwel uitverkocht en zal binnen afzienbare termijn niet herdrukt worden. Er is naar dit werk veel vraag geweest uit het buitenland.

Slotwoord

De coördinator probeert voor ieder project tijd vrij te maken. Maar een snelle berekening leert dat ik voor ieder slechts twee tot drie dagen per jaar beschikbaar heb. Naar ik hoop heeft u er begrip voor dat niet alles op het ogenblik even soepel en snel verloopt.

EEN OVERZICHT VAN RECENT VERSCHENEN MEDEDELINGEN EIS-NEDERLAND

6. Aukema, B., 1981. A survey of the Dutch species of the subgenus *Hylopsallus* of *Psallus* (Hemiptera - Heteroptera, Miridae). -- *Tijdschrift voor Entomologie*, 124: 1-25.

Een diepgaande bewerking van het Nederlandse materiaal. Naast een beschrijving van de drie inlandse soorten van dit subgenus (*P. perrisi*, *P. wagneri* en *P. variabilis*) wordt ook *P. assimilis* beschreven (niet bekend uit ons land), als ook de inlandse, aan de vorige soorten verwante *Asthenarius quercus*. Met vier verspreidingskaarten. (JvT)

10. Velde, G. van der & R.H. Hadderingh, 1981. De verspreiding van *Ferrissia wautieri* (Miroli) (*Gastropoda*, *Ancylidae*) in Nederland. --

Basteria, 45: 67-70.

Een provincie-gewijze opsomming van alle op dit moment bekende vindplaatsen van deze soort, die pas in 1960 werd beschreven en in 1977 voor het eerst uit ons land is gemeld. Met een verspreidingskaart. (JvT)

14. Cuppen, J.G.M. & H.P.J.J. Cuppen, 1982. *Hydraena britteni* Joy new for the Netherlands (Coleoptera: Hydraenidae). -- *Entomologische Berichten, Amsterdam*, 42: 45-48.

Een nieuwe soort voor Nederland uit het soortenrijke en tamelijk lastige waterkever-genus *Hydraena*. Deze soort kan gemakkelijk worden verward met de algemene *H. riparia*; diagnostische kenmerken worden opgesomd. *H. britteni*, die alleen in het vroege voorjaar als imago kan worden verzameld, blijkt in het pleistocene deel van Nederland niet zeldzaam te zijn. Met een verspreidingskaart. (JvT)

15. Cuppen, H.P.J.J. & G. van der Velde, 1981. De platwormen (Tricladida) van de Nederlandse provincie Limburg. I. Op het land, in grondwater en in beken aangetroffen soorten. -- *Natuurhistorisch Maandblad*, 70: 135-143.

In dit uitstekend en zeer gedetailleerd overzicht (zie ook bijgaand verspreidingskaartje) van de verspreiding van platwormen in Limburg wordt ook de oecologie van deze dieren uitgebreid behandeld. Met zes kaarten van de provincie Limburg, voorzien van UTM-grid. (JvT)

HANDLEIDING VOOR DAGVLINDER PROJECT

Het dagvlinderproject wijkt qua opzet op diverse punten af van de meeste andere EIS-Nederland projecten. Daarom is er -naast de bekende groene handleiding voor entomologische projecten- een aparte 'Handleiding voor het project dagvlinders (Rhopalocera)' samengesteld door de coördinator Ir. W. Geraedts (20 pp.). Deze is voor belangstellenden gratis verkrijgbaar bij de Vakgroep Natuurbeheer LH, Postbus 8080, 6700 DD Wageningen. Op de volgende pagina hebben wij het speciale veldformulier 'dagvlinders' afgebeeld.